

Єпископ Бачський Іриней: більшість Помісних Православних Церков продовжують визнавати канонічним митрополита Київського і всієї України Онуфрія, ігноруючи громадянина Сергія Думенка

Служба комунікації ВЗЦЗ, 17.01.2023. На офіційному сайті Сербської Православної Церкви розміщено різдвяне інтерв'ю єпископа Бачського Іриней виданню «Печат» (Сербія) від 30 грудня 2022 року, в якому, зокрема, торкається тема становища Української Православної Церкви, що переживає нову хвилю гонінь.

«Державний терор досяг свого піку буквально останніми днями. Ілюстрацією служить не лише блюзнірське вторгнення поліцейських та "співробітників служб безпеки" до найбільшої святині України та всього Руського православного світу, Києво-Печерської лаври, але також оголошення поза законом канонічної Української Православної Церкви та загроза того, що, за Божим попущенням, "проєвропейська" і "демократично" орієнтована українська держава її просто заборонить, якщо не скасує», – сказав єпископ Бачський Іриней. – «Зрозуміло, що доброчесні представники демократії та людських – а в тому числі і релігійних – прав і свобод по обидва боки

Атлантики мудро мовчать. На їхню думку, у Києві лицарськи (!) захищаються їхні "цінності" та "ідеали"».

Ієрарх підкреслив, що посилення переслідувань канонічної Церкви викликано поглибленням розколу в Україні внаслідок неканонічних дій Константинопольського Патріархату, який створив у цій країні «власну парацерковну структуру», причому «в обхід існуючої та чисельно переважаючої канонічної Церкви, яку він сам до дня втілення в життя свого рішення визнавав, та й нині продовжує її по суті визнавати, бо не сміє оголосити її неканонічною чи неіснуючою».

Архіпастир з жалем зазначив, що і він сам, і багато авторитетних людей попереджали Патріарха Константинопольського Варфоломія про негативні наслідки задуманого ним антиканонічного кроку – надання «фіктивної автокефалії неіснуючій Церкві в Україні, точніше, двом насильно і тимчасово об'єднаним розкольницьким угрупованням». нерозкаяним і безблагодатним розкольникам». Однак, на жаль, Фанаром «не було враховано ні доказів багатьох авторитетних людей, ні священних канонів, ні досвіду минулих століть, ні Священного Передання Східної Церкви». При цьому, як наголошується, зовсім «не потрібно особливої проникливості, щоб зрозуміти, що антицерковні та антиросійські гоніння в умовах війни між Росією та колективним Заходом на території нещасної України стали б набагато жорсткішими, ніж були до початку зіткнення», і Фанар «завжди знав, що постмайданна українська влада, вибудована як найрадикальніша антиросійська структура, що знаходиться на службі безпосередньо у НАТО та політичного "Заходу", і не тільки зацікавлена в перетворенні розкольницьких угруповань на своєрідну державну Церкву, але й виявляє максимальну активність у гоніннях на справжню канонічну Церкву (залякування духовенства, захоплення храмів та насильницька "перереєстрація" парафій, терор проти віруючих...)». Ієрарх згадав про особливу роль вищого державного керівництва у залученні Фанара до української церковної кризи під час «безславного правління Порошенка».

Єпископ Бачський Іриней зазначив, що більшість Помісних Православних Церков «прямо чи мовчки» сприйняли вторгнення Константинополя на канонічну територію Московського Патріархату «як незаконне, неправильне і загрожує небезпеками для єдності Православ'я та продовжують визнавати канонічним митрополитом Київським і всієї України Онуфрія, ігноруючи громадянина Думенка ("митрополита Епіфанія")». Сербський Патріархат, як підкреслюється, «поважає багатовіковий канонічний порядок» і, дотримуючись цього порядку, «шкодує про глибоку духовно-канонічну кризу в Православ'ї, що мала місце, і молитовно сподівається на її подолання».

Ієрарх перерахував об'єктивні політичні процеси, що поглиблюють «отруєні» російсько-українські відносини: «Антиросійський проект, державне переслідування всього російського в Україні, особливо Церкви, російської мови та культури, багаторічний терор проти російського та

російськомовного населення Донбасу, відмова НАТО від статусу України як нейтральної буферної зони, намір Альянсу вийти на кордони Росії». У цих умовах, як зазначає єпископ Іриней, «конфлікти між православними – незалежно від того, були вони ініційовані чи вже після їхнього виникнення додатково розпалювалися неправославними і навіть відверто антихристиянськими силами», були використані «як пролог і мізансцена для міждержавного конфлікту з мільйонами біженців, руйнуванням міст, з десятками тисяч жертв серед військовослужбовців обох сторін, убитими та пораненими мирними жителями». Ієрарх закликав «невпинно молитися Господу Миру за якнайшвидше відновлення миру між братами», особливо наголосивши, що православним «у жодному разі не можна брати участь у пропаганді тих сил, які на словах виступають за мир, але "просувають" його відправкою на Україну все більшої кількості зброї і тим самим працюють на те, щоб війна тривала якнайдовше».

Чільне місце в інтерв'ю приділяється питанню переваги над папством канонічного устрою Православної Церкви, чия «система соборного взаємозв'язку та взаємопроникнення між самостійними (автокефальними) Церквами... є набагато більш автентичною в богословському чи еклезіологічному відношенні, аніж монархічна чи пірамідальна структура, в якій немає рівних між собою Патріархів і де замість соборності та першості честі панує принцип першості влади, де Папа знаходиться на вершині «піраміди», а решта – нижче за нього». У світлі цього ієрарх критикує претензії Фанара на виняткові, майже папські, привілеї.

«Сучасна римо-католицька теологія, – зазначає ієрарх, – все більше відкриває для себе доцільність та переваги принципу соборності», у той час як «у нас, православних... все частіше звучить термінологія та риторика, яка неодмінно нагадує термінологію та риторику Першого Ватиканського Собору (1870): то "маю особливі права", то "маю привілеї", то "маю особливі повноваження"». Архипастир вказує на «плоди цього способу мислення»: «ворожість, боротьба за перевагу, суперечки, конфлікти – аж до розколу між окремими Помісними Церквами», відзначаючи, що все це підриває довіру до Православної Церкви «в інославнох християн, які так багато чого очікували від нас у галузі свідоцтва про соборність, причому не лише на словах, а й на ділі».

«Система соборної єдності сестринських автокефальних Церков є найкращою з можливих систем, але коли вона проводиться в життя духовно незрілими людьми, які не досягли належного рівня церковної свідомості, тоді вона завдяки їм стає на практиці найгіршою можливою системою, – зазначає єпископ Бачський Іриней. – Нехай же кожен із нас попрацює, щоб вона була не найгіршою, а найкращою системою, якою насправді є!».